

ofre 120,000 Kr. Jeg finder ikke fjerneste Grund dertil. Med disse 120,000 Kr. — paa Landet vil dette Spørgsmaal næppe faa stor Betydning, men i Købstæderne vil det have stor Betydning — vil man tillige beskikke de vistnok i Forvejen tarveligt lønede Lærere, som ere fast ansatte. Jeg anbefaler det Udvalg, som kommer til at beskæftige sig med denne Sag, at tage hele dette Spørgsmaal om den private Skole op til alvorlig Overvejelse. Jeg erkender, at det er et Spørgsmaal, som trænger sig frem med en vis Nødvendighed, og som vistnok maa finde en Løsning paa en eller anden Maade; men den Løsning, man her har valgt, finder jeg ganske utilfredsstillende, og jeg finder den tillige ganske uretfærdig, navnlig over for Købstæderne. Jeg finder, der kan være meget god Mening i, at en Bestemmelse i Loven — jeg tror, det er § 10, Nr. 5 — overlader til Kommunalbestyrelsen — eller det er vel sagtens ogsaa her Skolekommissionen, der skal tage Bestemmelse om det — at træffe Overenskomst med de private Skoler, naar det gælder om at undgaa en øjeblikkelig Udvidelse af de kommunale Skoler. Det kan der være god Rimelighed i, og jeg er ogsaa af den Overbevisning, at adskillige af de private Skoler omkring i Købstæderne arbejde flittigt og for en overmaade ringe og tarvelig Betaling. Men jeg er væsentlig imod de private Skoler af den Grund, at de bryde Uniteten i det offentlige Skolevæsen; thi de fleste af de Forældre, der sende deres Børn i de private Skoler, gøre det ikke af den Grund, at de tro, de blive bedre underviste der — thi det blive de ikke, de blive slettere underviste —, men de gøre det af en vis Fjndskfølelse, de mene, skønt de ikke ville ofre noget paa deres Børns Undervisning, at de ere for gode, for højt stillede i Samfundet til, at de kunne finde sig i, at deres Børn skulle sidde paa Bænk sammen med Fattigfolks Børn. Det er en stor Fare for den Lighedsudvikling i Kommunerne, som jeg tror man skal sætte Pris paa. Det er en Fare, man udsætter sig for, naar man i alt for høj Grad støtter den private Skole. Skønt denne Understøttelse af 6 Kr. for hvert Barn for den enkelte Skole er ret forsvindende, sanktionerer man dog til syvende og sidst derved en Tendens i Kommunerne, som jeg anser for forsæftelig, og det er den, at man efterhaanden vil stille den Befolkning, der søger den almindelige offentlige Undervisning, i en finere og en mindre fin Portion, og saa ville de kommunale Skoler, som Kommunerne dog anvende saa overmaade meget paa, og i hvilke der ydes en Undervisning, som i Reglen kan staa sin Prøve, efterhaanden

synke ned til at blive, hvad vi havde i gamle Dage, nemlig Fattigskoler. Det er for mig den store Fare ved, at det skulde være en Opgave for Kommunerne at støtte de private Skoler paa denne Maade. Nej, jeg finder, der kan være god Anledning til støtte den private Virksomhed, naar den virkelig drives godt og for en ringe Betaling bringer Børnene videre, end den offentlige Skole kan; men saa er man efter min Mening ude over den Opgave, som Kommunerne egentlig have, og det maa være en Statsjag. Hvis Staten finder Anledning dertil, vil jeg for mit Vedkommende ikke have noget imod, at der til dette Djemed bliver stillet et Beløb til Ministerens Raadighed.

Der er andre ret betegnende Bestemmelser i det af Folketinget vedtagne Forslag, som ikke synes just at være besjælede af stor Belvilje over for Købstæderne. Jeg skal i saa Henseende henlede Opmærksomheden paa den Bestemmelse, der findes i § 25 om Forslyttelse af en Landsbhlærer eller Lærerinde til en Købstadskole. Hvis da den paagældende Lærer — jeg kan ikke forstaa Bestemmelsen anderledes — ved Forslyttelsen indtræder paa en lavere Lønning end den hidtil oppebaarne, faar han Forskellen mellem disse Lønninger udbetalt som personligt Tillæg. Det er nu i sig selv overordentlig rimeligt og fornuftigt; men det samme gælder ikke i det Tilfælde, som omhandles i § 26. Der siges nemlig, at hvis en Lærer efter den ny Lønningskala kommer paa lavere Lønning end hidtil, saa skal der i det Tilfælde, som omhandles i § 22, 3dje Stykke, der kun angaar Landet, gives paagældende personligt Tillæg. Det gælder altsaa ikke Købstæderne, og hvis den ny Lov bringer en Købstadlærer ned paa en lavere Lønning, end han hidtil har haft, saa bliver det Kommunens Sag at klare det med ham. Anderledes kan jeg ikke læse Lovforslaget, thi hvis ærede Medlemmer ville se i § 36, hvor der staar, hvad man faar godtgjort af Statskassen, ville de se, at der staar, at af Statskassen faar man kun godtgjort de personlige Lønningstillæg, som skulle udbetales i Henhold til § 25, 3dje Stykke, og § 26. § 26 omhandler nu udelukkende Lærere og Lærerinder paa Landet og ikke dem i Købstæderne, og § 25, 3dje Stykke, kan jeg heller ikke forstaa anderledes, end at det kun gælder Forslyttelser paa Landet, saaledes at en Landsbhlærer eller Lærerinde, der kommer til Købstaden og derved faar en mindre Lønning, kan faa en Godtgørelse af Statskassen. Hvad det Tilfælde angaar, som omhandles i § 32, der gaar ud paa, at der